

Dziesięć lat poznańskiej weterynarii

MAŁGORZATA POMORSKA-MÓL, MACIEJ GOGULSKI, JAN WŁODAREK

Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu,
ul. Wołyńska 35, 60-637 Poznań

Rok 2021 to czas jubileuszu 70-lecia istnienia Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Jednocześnie to jubileusz 10-lecia istnienia studiów weterynaryjnych w Poznaniu. Obchody jubileuszowe są dobrą sposobnością do zaprezentowania szerszej społeczności akademickiej historii i genezy kierunku weterynaria na poznańskiej Uczelni, 10-letni okres jego rozwoju oraz dotychczasowe osiągnięcia. Jest to także znakomita okazja do refleksji na temat przeszłości oraz przyszłości kierunku i Wydziału, jak i wyrażenia wdzięczności i uznania tym, którzy przyczynili się do jego powołania i organizacji.

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, a wraz z nim Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach kontynuują tradycje Wyższej Szkoły Rolniczej im. Haliny, założonej przez Augusta hrabiego Cieszkowskiego w 1870 r. w Żabikowie pod Poznaniem, oraz Wydziału Rolniczo-Leśnego Uniwersytetu Poznańskiego, powstałego po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Po zakończeniu II wojny światowej reaktywowano działalność Uniwersytetu Poznańskiego, w tym także Wydziału Rolniczo-Leśnego. Rosnące zapotrzebowanie na wysoko kwalifikowaną kadrę dla rolnictwa spowodowało powołanie w 1948 r. dwóch odrębnych Wydziałów: Rolniczego i Leśnego. Z nich też w 1951 r. powstała samodzielna Uczelnia – Wyższa Szkoła Rolnicza w Poznaniu. W 1972 r. Wyższa Szkoła Rolnicza została przekształcona w Akademię Rolniczą, w 1996 r. w Akademię Rolniczą im. Augusta Cieszkowskiego, a w 2008 r. w Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu. Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt, trzeci Wydział Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, został utworzony jako Wydział Zootechniczny na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 17 listopada 1951 r.

W ciągu 70 lat istnienia Wydział ulegał wielu przekształceniom, dostosowując ofertę naukową i edukacyjną do potrzeb rynku. Rozszerzenie zakresu badawczego i dydaktycznego o szeroko pojęte zagadnienia biologiczne spowodowało w 1998 r. zmianę nazwy Wydziału z Zootechnicznego na Hodowli i Biologii Zwierząt. Uruchomienie studiów weterynaryjnych przyczyniło się do kolejnej zmiany i od 1 marca 2015 r. Wydział funkcjonuje pod nową nazwą jako Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach.

Obecna nazwa w pełni odpowiada profilowi dydaktycznemu i zainteresowaniom naukowo-badawczym pracowników Wydziału.

Głównym uzasadnieniem powołania kierunku były uwarunkowania zewnętrzne: silna pozycja nowoczesnego rolnictwa w Wielkopolsce – wysoka lub najwyższa koncentracja hodowli bydła, trzody chlewnej i drobiu, co najmniej mocna pozycja w zakresie hodowli koni, przodująca (przy niskiej liczebności) pozycja w zakresie chowu i hodowli owiec, duża koncentracja małych zwierząt oraz znaczna koncentracja zakładów przetwórczych i ubojni. Ważna była także silna pozycja naukowa Wydziału, szczególnie w zakresie anatomii, fizjologii, genetyki i żywienia zwierząt oraz tradycje weterynaryjne sięgające lat powojennych i związane z osobą prof. Stanisława Rungego, wybitnego specjalisty w dziedzinie medycyny weterynaryjnej, a w latach 1933-1936 rektora Uniwersytetu Poznańskiego (ryc. 1).

Profesor Stanisław Runge urodził się we Lwowie 10 maja 1888 r. Studia rozpoczął za namową ojca – inżyniera kolejnictwa – na Politechnice Lwowskiej, jednak po roku przeniósł się do Akademii Weterynarii. Już podczas studiów został asystentem profesora Stanisława Fibacha w Katedrze Hodowli Zwierząt Domowych i Położnictwa. Akademię ukończył z wyróżnieniem w 1913 r. W okresie wojny, inwazji wojsk rosyjskich na Lwów i okupacji miasta, a także po ustąpieniu Rosjan objął wraz z Kazimierzem Szczudłowskim Kliniki Weterynaryjne Chorób Zewnętrznych i Wewnętrznych we Lwowie. Za opiekę nad nimi otrzymał pisemne podziękowanie od grona profesorów. W tym czasie przygotowywał rozprawę doktorską „O tonach płodowych u ciężarnych krów”, na podstawie której uzyskał stopień naukowy doktora medycyny weterynaryjnej. Był to moment zwrotny w karierze Profesora, prowadzący do intensyfikacji zarówno pracy naukowej, dydaktycznej, jak i społecznej. W styczniu 1918 r. zdał egzamin tzw. fizycki uprawniający do ubiegania się o stałą posadę w publicznej służbie zdrowia jako urzędnik państwowy. Prowadził równocześnie wykłady na kursach rolniczych przy żeńskim gimnazjum Sacre-Coeur we Lwowie. Podczas I wojny światowej brał czynny udział w obronie Lwowa przed inwazją ukraińską, a po oswoobodzeniu miasta wstąpił jako ochotnik w szeregi Wojska Polskiego. W lutym

1919 r. dziekan Wydziału Rolniczo-Leśnego Wszechnicy Piastowskiej w Poznaniu – profesor Karol Malsburg zaproponował Stanisławowi Runge stanowisko profesora w powoływanej Katedrze Weterynarii. Mimo ofert pracy z Krakowa, Warszawy i Wilna, Profesor wybrał Poznań. W Poznaniu pracę organizował od podstaw, gromadząc inwentarz i księgozbiory.

Ryc. 1. Profesor Stanisław Runge jako rektor Uniwersytetu Poznańskiego

W 1922 r. Katedra przeniosła się do pomieszczeń po zakupionym przez Uniwersytet budynku należącym do Bractwa Strzeleckiego przy ulicy Wojska Polskiego. Profesor urządził w nim m.in. muzeum weterynaryjne i Uniwersyteckie Ambulatorium dla Zwierząt Domywych. O aktywności tej jednostki może świadczyć fakt, że w 1928 r. przebadano w niej 440 zwierząt, a cztery lata później 679. Była to liczba na tamte czasy imponująca. Profesor należał do osób otwartych, zawsze mających czas dla słuchacza. To z tego powodu garnęli się do niego młodzi lekarze weterynarii, a dowodem kolejnym na otwartość i wiedzę profesora jest 16 doktoratów wykonanych pod jego kierownictwem. Wyjątkowa aktywność profesora zwracała uwagę wśród grona profesorskiego i prowadziła do powierzenia mu odpowiedzialnych stanowisk. W latach 1926-1928 był prodziekanem i dziekanem Wydziału Rolniczo-Leśnego, a od stycznia 1929 r. został profesorem zwyczajnym. W maju 1933 r. senat Uniwer-

sytetu wybrał go na stanowisko rektora Uniwersytetu Poznańskiego. Tę zaszczytną funkcję pełnił przez dwie kolejne kadencje do roku 1936.

Wybuch II wojny światowej i mobilizacja kieruje profesora w stopniu majora do Centrum Wyszkożenia i Badań Weterynaryjnych Ministerstwa Spraw Wojskowych w Warszawie. Pod koniec września przekracza granice Rumunii i zostaje internowany w Calimanești. W październiku 1939 r. przedostaje się do Paryża i zostaje przydzielony do Centrum Szkolenia Sanitarnego w Comburgu koło Rennes. Załamanie frontu zachodniego i upadek Francji sprawił, że przybywa do Wielkiej Brytanii i tam prowadzi dalszą działalność. W grudniu 1940 r. został odkomenderowany do Edynburga, gdzie pracował w Royal Veterinary College do końca 1941 r., a następnie w klinice małych zwierząt w Beamont Animal Hospital Royal Veterinary College w Camden Town w Londynie. W 1943 r. rząd polski generała Sikorskiego wytycza plan szybkiej odbudowy kraju, a profesor aktywnie włącza się w szkolenie kadr fachowców dla przyszłej Polski. Zgodnie z wytycznymi rządu polskiego w Londynie powołano do życia dwie instytucje z mandatem realizacji powojennej reaktywacji zawodu weterynaryjnego: Komisję Regulaminową Służby Weterynaryjnej oraz Komisję Akademickich Studiów Medycyny Weterynaryjnej przy Royal (Dick) Veterinary College w Edynburgu. Wielkim osiągnięciem zawodowym prof. Runge była realizacja planu powojennej odbudowy wyższego szkolnictwa weterynaryjnego i kadr zawodowych. W konsekwencji jego starań w 1943 r. powołana zostaje Komisja Akademickich Studiów Medycyny Weterynaryjnej (KASMW) przy Royal (Dick) Veterinary College w Edynburgu. W skład komisji weszli profesorowie: Runge, Kulczycki, Olbrycht, Raumut oraz docenci Mglej i Gutowski – naukowcy cieszący się największym autorytetem. W efekcie działań Komisji w krótkim czasie powołany zostaje Wydział Medycyny Weterynaryjnej. Uroczyste otwarcie pierwszego roku akademickiego odbyło się 11 października 1943 r. przez Prezydenta RP na uchodźstwie Władysława Raczkiewicza, który odsłonił tablicę pamiątkową w R(D)VC z napisem: „Ta tablica jest złożona w hołdzie dla Royal (Dick) Veterinary College i jako wyraz głębokiej wdzięczności wszystkich Polskich Profesorów Nauki Weterynaryjnej, Lekarzy Weterynaryjnych i Studentów, którzy tutaj pracowali na wygnaniu w czasie wojny. Roku Pańskiego 1943”. Po powrocie do kraju w 1946 r. prof. Runge obejmuje kierownictwo dawnej Katedry i Zakładu Weterynarii Rolniczej w Poznaniu, odbudowując ją ze zniszczeń wojennych. Po reformie szkolnictwa wyższego Katedra włączona została w struktury Wyższej Szkoły Rolniczej, na której powołano Wydział Zootechniczny. Profesor zmarł nagle 2 czerwca 1953 r. w Poznaniu. Został pochowany na cmentarzu parafialnym św. Jana Vianneya w Poznaniu. W pamięci potomnych pozostał człowiekiem o wielkiej klasie, obdarzonym darem zjed-

nywania sobie ludzi dzięki życzliwemu podejściu do ich trosk i potrzeb.

Na tych głębokich podwalinach kiełkował zamysł utworzenia kierunku weterynarii na poznańskiej uczelni. Ostatecznie kierunek studiów weterynarii został powołany do życia uchwałą 192/2010 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu (UPP) z dnia 26 maja 2010 r., dzięki ogromnej determinacji ówczesnych władz Wydziału w osobach prof. dr hab. Małgorzaty Szumacher i prof. dr hab. Krzysztofa Nowaka oraz współpracowników, przy wydatnej pomocy ówczesnych władz Uczelni w osobach rektora prof. dr hab. Grzegorza Skrzypczaka oraz prorektorów prof. dr hab. Moniki Kozłowskiej i prof. dr hab. Czesława Szafrąńskiego.

Pierwszym prodziekanem kierunku weterynarii był prof. Jędrzej Jaśkowski, który sprawował tę funkcję do 2016 r. W roku 2016 funkcję prodziekana ds. studiów na kierunku weterynarii na kadencję 2016-2020 objął dr Jan Włodarek, który pełni ją także w bieżącej kadencji (2020-2024) (ryc. 2).

Od momentu utworzenia trwa intensywny rozwój poznańskiej weterynarii. Punktem wyjścia do powstania kierunku weterynarii była Katedra Weterynarii istniejąca pod różnymi nazwami od czasu utworzenia Uniwersytetu Poznańskiego, a następnie przeniesiona do Wyższej Szkoły Rolniczej (dzisiaj Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu). Od czasu powołania kierunku weterynarii kadra naukowa jest systematycznie uzupełniana o najlepszych specjalistów klinicznych i naukowców reprezentujących dyscyplinę weterynarii.

Równocześnie z organizacją Wydziału w obszarze weterynarii trwały intensywne prace nad projektami i realizacjami nowych budynków, doprowadzając do oddania do użytku w maju 2015 r. Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Weterynaryjnej (UCMW) (ryc. 3). Dyrektorem UCMW decyzją rektora UP w Poznaniu został lek. wet. Maciej Gogulski, który pełni tę funkcję także obecnie.

W miarę przybywania nowych pracowników badawczych, w tym pracowników samodzielnych, Wydział zreorganizowano. Na posiedzeniu Rady Wydziału

Ryc. 2. Władze Wydziału w kadencji 2020-2024. Od lewej: prof. dr hab. Małgorzata Pomorska-Mól – przewodnicząca RND weterynarii, dr Paweł Kolodziejcki – prodziekan ds. studiów na kierunkach biologia stosowana i neurobiologia, prof. dr hab. Joanna Śliwowska – przewodnicząca RND nauki biologiczne, lek. wet. Maciej Gogulski – pełnomocnik dziekana ds. rozwoju weterynarii, prof. dr hab. Izabela Szczerbal – prodziekan ds. nauki, prof. dr hab. Małgorzata Szumacher – dziekan wydziału, dr Jan Włodarek – prodziekan ds. studiów na kierunku weterynarii, prof. UPP dr hab. Jan Mazurkiewicz – prodziekan ds. studiów na kierunkach zootechnika, żywienie zwierząt studia dualne i Animal Production Management, prof. UPP dr hab. Sebastian Nowaczewski – zastępca przewodniczącej RND zootechnika i rybactwo, prof. UPP dr hab. Katarzyna Szkudelska – przewodnicząca RND zootechnika i rybactwo

27 października 2017 r. w miejsce dotychczasowego Instytutu Weterynarii powołano kilka samodzielnych jednostek organizacyjnych: Katedrę Nauk Przedklinicznych i Chorób Zakaźnych (kierownik dr Jan Włodarek) z pracownią Chorób Ptaków, Katedrę Chorób Wewnętrznych i Diagnostyki (kierownik dr Sebastian Smulski) oraz Katedrę Rozrodu Zwierząt (kierownik dr Tomasz Nowak). Dodatkowo wyodrębniono Zakład Chirurgii i Diagnostyki Obrazowej (kierownik dr hab. Roman Aleksiewicz) oraz Zakład Weterynaryjnej Ochrony Zdrowia Publicznego (kierownik dr Przemysław Racewicz).

W październiku 2019, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” oraz uchwaleniem przez senat Uczelni nowego statutu Uniwersytetu, na Wydziale powołano pierwsze rady naukowe dyscyplin wiodących, w tym Radę Naukową Dyscypliny Weterynarii. Aktualnie, poza weterynarią, na Wydziale funkcjonują dwie inne dyscypliny wiodące: zootechnika i rybactwo oraz nauki biologiczne. Funkcję Przewodniczącej Rady Naukowej Dyscypliny Weterynarii pierwszej kadencji rektor powierzył prof. dr hab. Małgorzacie Pomorskiej-Mól, która piastuje tę funkcję również w bieżącej kadencji (2020-2024).

Od września 2020 r. w skład Wydziału wchodzi 7 Katedr, 1 laboratorium i 12 pracowni oraz zespołów

Ryc. 3. Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej przy Wydziale Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach UP w Poznaniu

wyodrębnionych wewnątrz Katedr, a także Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej i Wydziałowa Pracownia Komputerowa.

Jednostki wewnętrzne tworzące strukturę organizacyjną Wydziału:

1. Katedra Chorób Wewnętrznych i Diagnostyki
  - Pracownia Chirurgii i Diagnostyki Obrazowej,
2. Katedra Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt
  - Zespół Genomiki i Diagnostyki Genetycznej,
  - Zespół Metod Hodowlanych i Genetyki Populacji,
  - Pracownia Rozrodu Zwierząt,
  - Pracownia Hodowli Koni,
  - Laboratorium Badań Markerów Genetycznych u Koni,
3. Katedra Fizjologii, Biochemii i Biostruktury Zwierząt
  - Pracownia Anatomii Zwierząt,

- Pracownia Histologii i Embriologii Zwierząt,
  - Zespół Fizjologii i Biochemii Zwierząt,
4. Katedra Nauk Przedklinicznych i Chorób Zakaźnych
    - Pracownia Patomorfologii Zwierząt,
  5. Katedra Hodowli Zwierząt i Oceny Surowców
    - Pracownia Weterynaryjnej Ochrony Zdrowia Publicznego,
  6. Katedra Zoologii
    - Pracownia Rybactwa Śródlądowego i Akwakultury,
    - Pracownia Zoologii,
    - Pracownia Pszczelnictwa,
    - Pracownia Neurobiologii,
  7. Katedra Żywienia Zwierząt,
  8. Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej,
  9. Wydziałowa Pracownia Komputerowa.

Ryc. 4. Budynek Weterynarii i Fizjologii Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach z dobudowanym w 2015 r. budynkiem UCMW (z lewej)

Ryc. 5. Pracownia rehabilitacji i diagnostyki obrazowej (tomograf komputerowy, aparat rtg, kilka jednostek usg) i laboratorium przychodni

Większość Katedr i Pracowni związanych z kierunkiem weterynaria, a także UCMW funkcjonuje w budynkach zlokalizowanych na terenie kampusu na poznańskim Sołacz (ryc. 4).

Dzięki wielkiemu zaangażowaniu, oddaniu i determinacji kolejnych władz i pracowników Wydziału w ciągu minionych dziesięciu lat kierunek weterynaria na poznańskiej Uczelni sukcesywnie poprawia warunki pracy naukowej i kształcenia studentów. Ambicją i troską władz Wydziału oraz jego pracowników jest nieustanny rozwój ku nowoczesności.

Kształcenie na kierunku weterynaria prowadzone jest przez doświadczonych pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym lekarzy weterynarii będących wysokiej klasy specjalistami w wybranych dziedzinach medycyny weterynaryjnej. Kształcenie, w znacznym stopniu, bazuje na wynikach badań własnych i ma charakter autorski. Treści nauczania są na bieżąco aktualizowane w związku z rozwojem poszczególnych specjalności medycyny weterynaryjnej i potrzebami praktyki klinicznej. Szczególnie silny nacisk kładziony jest na praktyczny aspekt kształcenia i udział studentów w programach stażowych organizowanych przez Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach.

W trosce o wysoką jakość kształcenia na kierunku weterynaria, Wydział nieustająco poprawia także bazę dydaktyczno-kliniczną. W procesie kształcenia lekarza weterynarii bardzo istotną rolę odgrywa kształcenie praktyczne, które realizowane jest m.in. w Uniwersyteckim Centrum Medycyny Weterynaryjnej, stanowiącym zaplecze kliniczne i dydaktyczne Wydziału. Na powierzchni około 3000 m² funkcjonuje nowoczesne centrum dydaktyczno-lecznicze, w którego skład

wchodzi: 6 gabinetów lekarskich, pracownia diagnostyki obrazowej: rtg, rtg stomatologiczny, tomograf z funkcją fluoroskopii, pracownia usg, pracownia endoskopii, gabinet stomatologiczny z nowoczesnym stanowiskiem stomatologicznym, dwie sale szpitalne, sala operacyjna przeznaczona dla małych zwierząt wraz z niezbędną infrastrukturą (pomieszczenie przygotowania zwierząt, pomieszczenie przygotowania personelu, sterylizatornia, mikroskop operacyjny, sprzęt do laparoskopii), sala rehabilitacji zwierząt, sala sekcyjna z chłodzią, laboratorium diagnostyczne, sala ćwiczeń dla studentów, sala audytoryjna (ryc. 5).

Na terenie UCMW znajduje się miejsce do pobytu koni oraz zwierząt gospodarskich, a także kenel do utrzymywania psów dydaktycznych (12 psów rasy beagle). Ponadto, na wyposażeniu skrzydła UCMW przeznaczonego dla dużych zwierząt znajdują się stół operacyjny dla koni i zwierząt gospodarskich, poskrom oraz boks wybudzeniowy dla koni. UCMW jest także wyposażone w sprzęt do diagnostyki i leczenia koni, m.in. mobilny aparat rtg i bezprzewodowy system radiografii cyfrowej, endoskop dla koni, aparat do narkozy wziewnej, usg z głowicami liniowymi, rektalnymi i typu convex. Do dyspozycji zwierząt leczonych stacjonarnie jest ogrodzony padok przylegający do UCMW.

Nowoczesny system multimedialny, umożliwiającą udostępnianie transmisji on-line z zabiegów przeprowadzanych w UCMW na salę wykładową także pozytywnie wpływa na jakość kształcenia studentów kierunku weterynaria.

W związku z prowadzeniem przez Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej „Ptasiego Azylu”, w 2017 r. oddano do użytku 2 woliery zewnętrzne dla

ptaków (tzw. beczka dla drapieżników i druga dla pozostałych gatunków). W 2020 r. UCMW zostało nagrodzone prestiżowym tytułem „Niezawodny partner Straży Miejskiej Miasta Poznania”, co spowodowało pogłębienie współpracy z miastem i stworzenie (obok istniejącego już Ptasiego Azylu) miejsca pomocy weterynaryjnej dla małych ssaków. Studentom weterynarii daje to niepowtarzalną możliwość zdobywania doświadczenia w pracy ze zwierzętami nieudomowionymi (np. jeże, wiewiórki, kuny), które w UCMW otaczane są opieką weterynaryjną na najwyższym poziomie. Studenci mają możliwość aktywnego uczestnictwa w procesie diagnostycznym oraz terapeutycznym/rehabilitacyjnym zwierząt nieudomowionych.

W roku 2020 w UCMW przyjęto zwierzęta należące do 42 gatunków, w tym zwierzęta wolno żyjące i egzotyczne (małpa, surykatka, zebra i in.).

Wydział posiada ambulans weterynaryjny wyposażony w sprzęt diagnostyczny, aparat tlenowy, rtg, usg, pompy infuzyjne. Ambulans działa na wezwanie, a studenci stanowią integralną część załogi (wraz z lekarzem weterynarii i technikiem weterynaryjnym). Ambulans obsługuje zarówno zwierzęta gospodarskie, jak i towarzyszące.

W trosce o najwyższą jakość kształcenia praktycznego przyszłych lekarzy weterynarii, przy jednoczesnej ochronie dobrostanu zwierząt, w 2020 r. Wydział zakupił trzy wysokiej klasy symulatory weterynaryjne, tzw. fantomy, w tym naturalnych rozmiarów, realistyczny symulator konia stanowiący zaawansowany model do nauki badania palpacyjnego/symulator kolki z możliwością wykonywania wene-punkcji oraz iniekcji domięśniowych (ryc. 6), symulator sztucznego zapłodnienia bydła hodowlanego oraz model cielęcia (rasy holstein) w pierwszym dniu życia.

Studenci poznańskiej weterynarii mają możliwość uczestniczenia w całym procesie diagnostycznym i leczniczym wielu gatunków zwierząt, a także w codziennej opiece nad pacjentem. Na terenie rolniczego gospodarstwa doświadczalnego Uczelni w Złotnikach Wydział posiada ambulatorium dydaktyczne z salą ćwiczeniową, w której odbywają się zajęcia z chorób koni. Do dyspozycji studentów jest stawka koni należących do Wydziału oraz konie znajdujące się w gospodarstwie Ośrodka Szkolenia Jeździeckiego. Oprócz stanowisk dla koni ambulatorium wyposażone jest w poskrom do przeprowadzania badań klinicznych. RGD Złotniki zapewnia studentom także dostęp do innych gatunków zwierząt: trzody chlewnej (posiada m.in. chlewnię wyposażoną w aparaturę do zdalnego pomiaru temperatury i monitoringu zachowań), owiec, kóz i królików, co znacząco wpływa na podniesienie poziomu realizowanych zajęć dydaktycznych i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia (obecnie uczenia

się). Dla celów kształcenia praktycznego z zakresu zwierząt gospodarskich i koni wykorzystywany jest także ogromny potencjał jednostek współpracujących, takich jak Rolniczo-Sadownicze Gospodarstwo Doświadczalne Przybroda. Gospodarstwo to jest jednym z dziesięciu Zakładów Doświadczalnych Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Ma ono charakter wielokierunkowy i obejmuje m.in. produkcję zwierzęcą, która koncentruje się przede wszystkim na hodowli bydła mlecznego rasy czarno-białej.

W celu podniesienia jakości kształcenia praktycznego w naukach weterynaryjnych oraz zakresu

Ryc. 6. Studenci poznańskiej weterynarii podczas zajęć w wykorzystaniem nowoczesnego symulatora konia

i jakości badań naukowych w 2020 r. utworzono Pracownię Patomorfologii Zwierząt. Finansowanie przedsięwzięcia uzyskano w ramach Projektu nr 005/RID/2018/19 pt. „Wielkopolska Regionalna Inicjatywna Doskonałości w obszarze nauk o życiu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu” realizowanego w ramach Programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pt. „Regionalna Inicjatywna Doskonałości” na lata 2019-2022. W ramach projektu zakupiono dwustronny wentylowany stół do pobierania wycinków, procesor próżniowo-ciśnieniowy, zatapiarkę parafinową, kriostat, mikrotom automatyczny zintegrowany z torem wodnym oraz wybarwiarkę. Dzięki Pracowni studenci poznańskiej weterynarii biorą czynny udział w przygotowywaniu preparatów histopatologicznych, począwszy od trymowania materiału, przez tworzenie bloczka parafinowego, barwienie, aż do utworzenia preparatu histopatologicznego. Pracownia Patomorfologii Zwierząt wyposażona jest również w kriostat, dzięki czemu studenci są zaznajomieni z techniką badań śródoperacyjnych, znają ich ograniczenia oraz mają możliwość porównania jakości oraz specyfiki oceny preparatów wykonanych techniką mrozeniową do tych, wykonanych w technice parafinowej.

Warto podkreślić, iż na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu prężnie działają organizacje tworzone przez studentów, w których każdy ma możliwość rozwoju swoich weterynaryjnych pasji oraz zainteresowań. Wśród najaktywniej funkcjonujących zrzeszeń należy wymienić Studenckie Koło Naukowe (SKN) Medyków Weterynaryjnych, IVSA Poznań oraz RÉSONNEVet.

Studenckie Koło Naukowe Medyków Weterynaryjnych to organizacja, która zrzesza studentów zainteresowanych pracą naukową. Wśród najaktywniejszych sekcji SKN działających na Wydziale należy wymienić sekcję bujatryczną VACCA, sekcję hipiatryczną ARTEMOR oraz sekcję anatomiczną. W ramach działań poszczególnych sekcji organizowane są seminaria, warsztaty oraz wyjazdy terenowe. Ponadto, studenci mają możliwość asystować w badaniach naukowych, przygotowywać publikacje naukowe i popularno-naukowe, a także prowadzić własne badania studenckie, których wyniki prezentowane są na uczelnianych sympozjach naukowych i nie tylko.

Od 2013 r. przy Wydziale działa oddział Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Weterynarii – IVSA Poznań. Organizacja liczy ponad 100 członków, którzy aktywnie angażują się w jej funkcjonowanie. Stowarzyszenie stawia sobie za główny cel integrację i współpracę pomiędzy studentami weterynarii z całego świata, ale wspiera też ich edukację i dostęp do specjalistycznej wiedzy. Poznański oddział IVSA organizuje liczne wykłady i konferencje naukowe, na których prelegentami są lekarze weterynarii będący ekspertami w swoich dziedzinach. Ogromną popularnością cieszą się konferencje: bujatryczna, kardiologiczna „Serce warte Poznania” czy „Keep Calm and Save Exotic Pets”, która jest poświęcona diagnostyce i leczeniu zwierząt egzotycznych i doczekała się kilku corocznych edycji. Dużym sukcesem było nawiązanie współpracy z zagranicznymi oddziałami stowarzyszenia, dzięki czemu studenci mogą brać udział w wymianie międzynarodowej i odwiedzić Grecję, Francję czy Litwę. Członkowie IVSA Poznań są również zaangażowani w życie uniwersytetu, uczestniczą w dniach otwartych, biorą udział w licznych akcjach charytatywnych, takich jak zbiórka pieniędzy dla Australii po pożarach czy bieg „Pełna miska dla schroniska”.

RÉSONNEVet to projekt naukowo-edukacyjny, w który zaangażowani są najaktywniejsi studenci

weterynarii. Działając pod egidą RÉSONNEZ sp. z o.o., członkowie RÉSONNEVet organizują platformę wiedzy weterynaryjnej, biorąc udział w przygotowywaniu treści skierowanych do studentów. Regularnie organizowane są konkursy prac naukowych, konferencje i webinary. Dzięki zaangażowaniu studentów

Ryc. 7. Pracownia badań molekularnych i serologicznych Katedry Nauk Przedklinicznych i Chorób Zakaźnych – wyposażona m.in. w termocykler, aparaty do PCR w czasie rzeczywistym umożliwiające przeprowadzanie ilościowej reakcji PCR, czytnik i wytrząsarkę do mikroplytek, komory laminarne oraz komory PCR, mikroskop odwrócony, zamrażarkę niskotemperaturową, inkubatory CO₂, wirówki

weterynarii z całej Polski w ramach RÉSONNEVet zorganizowano w 2020 i 2021 r. I oraz II Ogólnopolską Konferencję Weterynaryjną, w której udział wzięło ponad 100 uczestników z różnych krajowych wydziałów weterynaryjnych.

Działania zmierzające do podnoszenia poziomu kształcenia sprawiają, że absolwenci poznańskiej weterynarii są bardzo dobrze przygotowani do pracy lekarza weterynarii. Wyrazem tego jest przyznanie przez Państwową Komisję Akredytacyjną (PKA) pozytywnej oceny za jakość kształcenia na kierunku weterynaria w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu (Uchwała PKA z dnia 8 lipca 2021 r.). Kolejnym celem, do którego Wydział będzie zmierzał, jest, poza utrzymaniem pozytywnej oceny PKA, uzyskanie aprobacji europejskiej przyznawanej przez Europejskie Stowarzyszenie ds. Oceny Jakości Kształcenia dla kierunku weterynaria (European Association of Establishments for Veterinary Education – EAEVE).

Poza kształceniem przyszłych lekarzy weterynarii, na Wydziale od wielu lat są organizowane cykliczne warsztaty i szkolenia dla lekarzy weterynarii i studentów z udziałem specjalistów krajowych i zagranicznych. Ich tematyka dotyczy m.in. badań ultrasonograficznych oraz prowadzenia zabiegów ortopedycznych.

Ranga Wydziału i kierunku studiów poza poziomem kształcenia zależy w olbrzymim stopniu od pozycji naukowej pracowników i ich rozpoznawalności w świecie nauki. Te ambitne cele są z reguły osiągnane po wielu latach ciężkiej i rzetelnej pracy całych zespołów naukowych. Konieczne do tego jest wyposażenie laboratoriów w nowoczesną aparaturę badawczą i dia-

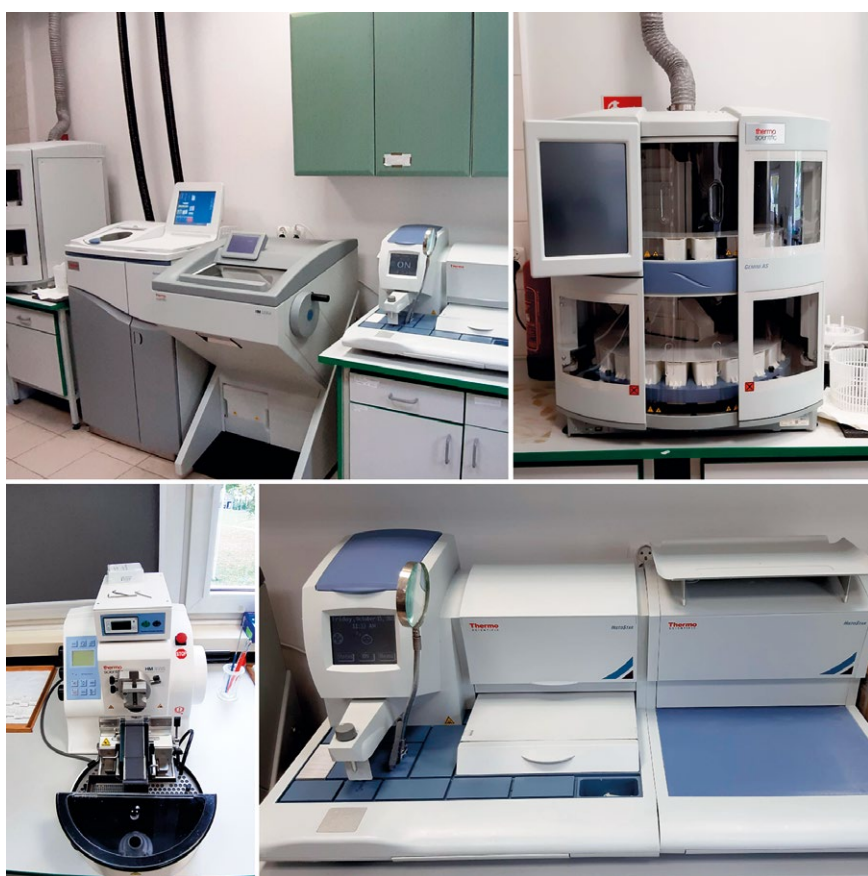
gowej, laboratorium badań markerów genetycznych u koni, pracownię diagnostyki laboratoryjnej chorób zwierząt (molekularnej oraz serologicznej), w tym chorób zakaźnych (ryc. 7, 8, 9).

Obszar działalności naukowej w dyscyplinie weterynaria obejmuje aktualnie szereg zagadnień dotyczących między innymi: molekularnych podstaw chorób zwierząt, mikrobiologicznych zagrożeń bezpieczeństwa żywności, badań nad zdrowiem i produktywnością zwierząt, rozrodu zwierząt domowych i wolno żyjących, wykorzystania nowoczesnych technik diagnostycznych w medycynie weterynaryjnej, immunologicznych podstaw ochrony zdrowia

zwierząt i badań nad odpowiedzią ostrej fazy w przebiegu różnych stanów fizjologicznych i patologicznych u zwierząt, inżynierii tkankowej z wykorzystaniem modeli zwierzęcych, badań w obszarze oporności drobnoustrojów na chemioterapeutyki, badań z wykorzystaniem analiz omicznych, badań z obszaru onkologii, w tym genetyki nowotworów; badań nad rozpoznawaniem, profilaktyką, patogenезą i sytuacją epidemiologiczną wybranych chorób zwierząt, w tym zwierząt gospodarskich i ryb, badań nad zastosowaniem nieinwazyjnych strategii w diagnostyce chorób zakaźnych zwierząt, badań podłoża cytogenetycznego i molekularnego zaburzeń rozwoju płci u psów, kotów, świń, bydła i koni oraz dotyczących markerów genetycznych otyłości psów, badań skoncentrowanych na diagnostyce i etiologii *mastitis* oraz szeroko pojętego bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego. Obszar ten w związku z dynamicznym rozwojem dyscypliny weterynaria na naszym Wydziale oraz ciągłym procesem zatrudniania nowych samodzielnych pracowników nauki ulega ciągłemu poszerzaniu.

Realizacja tak ambitnych badań weterynaryjnych nie byłaby możliwa bez finansowania ze źródeł zewnętrznych. Na tym polu pracownicy reprezentujący dyscyplinę weterynaria także odnoszą istotne sukcesy, zdobywając granty badawcze finansowane przez NCN, NCBiR, FNP, MEiN oraz instytucje zagraniczne.

Cele strategiczne Wydziału w zakresie dalszego rozwoju kierunku weterynaria obejmują: rozwój infrastruktury dydaktycznej, badawczej i usługowej; rozwój kadry naukowo-dydaktycznej, w tym publikowanie wyników badań w najlepszych czasopismach z zakresu nauk weterynaryjnych; podnoszenie jakości badań, nawiązywanie i rozszerzanie współpracy z ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą oraz podmiotami gospodarczymi; uzyskiwanie środków finansowych

Ryc. 8. Pracownia patomorfologii Katedry Nauk Przedklinicznych i Chorób Zakaźnych wyposażona m.in. w zatapiarkę parafinową, barwiarkę, procesor tkankowy, kriostat, mikrotom oraz stół do trymowania i cieplarkę

gnostyczną. Dzięki temu pracownicy mają możliwość badań na najwyższym, światowym poziomie. Poznańska weterynaria pomimo stosunkowo krótkiej historii odnosi już znaczne sukcesy na tym polu.

Pracownicy Wydziału mają dostęp do bardzo bogatej bazy naukowej, w skład której wchodzi szereg dobrze wyposażonych pracowni badawczych m.in. laboratorium analiz biochemicznych, laboratorium analiz mikrobiologicznych, laboratorium oceny mleka, laboratorium analizy jakości mięsa, laboratorium mikromanipulacji i oceny jakości jaj, kompleksowe laboratorium cytogenetyczno-molekularne, laboratorium badań genetycznych, laboratorium pozyskiwania oraz badań *in vitro* oocytów i zarodków bydła i świń, laboratoria polimorfizmów DNA, pracownię mikroskopii skanin-

Ryc. 9. Pracownia Zespołu Genomiki i Diagnostyki Genetycznej, Pracownia Rozrodu Zwierząt i Pracownia Hodowli Koni w Katedrze Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt wyposażone m.in. w aparaty do PCR w czasie rzeczywistym, sekwenatory DNA (kapilarny oraz następnej generacji (MiSeq), pirosekwenator DNA, aparat do emulsyjno-cyfrowego PCR, mikroskop konfokalny z inkubatorem i głowicą super rozdzielczą do fluorescencyjnego obrazowania przestrzennego komórek i tkanek, odwrócony mikroskop fluorescencyjny z mikromanipulatorem, mikroskopy fluorescencyjne wykorzystywane do analiz cyto-genetycznych

na rozwój działalności naukowej i dydaktycznej ze źródeł zewnętrznych.

Dzięki staraniom dziekanów oraz wielu zaangażowanym pracownikom Wydziału w 2020 r. uzyskano dotację w kwocie 38 mln złotych na budowę nowego obiektu badawczo-dydaktycznego „Centrum kliniczne B+R medycyny i hodowli zwierząt oraz ochrony klimatu” wraz z pełnym wyposażeniem, która zostanie przeznaczona na budowę obiektu, w którym znajdują się sale sekcyjne, zwierzętarnie dla zwierząt laboratoryjnych, towarzyszących i hodowlanych, laboratoria i pracownie. Inwestycja zostanie sfinansowana z funduszy konkursu nr RPWP.01.01.00-IZ.00-30-001/19, Oś Priorytetowa 1 INNOWACYJNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA, Działanie 1.1, Wsparcie infrastruktury B+R w sektorze nauki.

Program dofinansowania i doposażania kierunku weterynaria prowadzony jest w trybie ciągłym. Aktualnie realizowany jest w ramach trzech projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój: „Najlepsi z natury! Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu”, „Najlepsi z natury 2.0. Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu”, „Zintegrowany Program

Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu na rzecz Innowacyjnej Wielkopolski”. Wydział podejmuje także działania zmierzające do zdobycia środków finansowych na realizację przedsięwzięcia pt. Centrum Zakazań Eksperymentalnych Zwierząt oraz rozbudowę bazy dużych zwierząt w RGD Złotniki.

Dynamiczny rozwój poznańskiej weterynarii był i jest możliwy dzięki ambicji i zaangażowaniu władz oraz pracowników Wydziału, przychylności i wsparciu władz Uniwersytetu, a także funduszom pozyskiwanym ze źródeł zewnętrznych. Pozwala to doskonalić warsztat badawczy i kształcić przyszłych lekarzy weterynarii na coraz wyższym poziomie.

Wizja dalszego rozwoju Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach oraz kierunku weterynaria obejmuje priorytetowe działania w zakresie dydaktyki, badań naukowych i bazujących na nich działalności usługowej, rozwoju kadr naukowych, rozbudowy bazy materialnej i udoskonalania struktur organizacyjnych Wydziału. Celem podejmowanych działań jest zapewnienie Wydziałowi pozycji nowoczesnej i prężnie rozwijającej się jednostki naukowo-dydaktycznej, otwartej na współpracę międzynarodową i krajową, która jest dobrze postrzegana i rozpoznawana zarówno w makroregionie, kraju, jak i za granicą.